

АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто сутність фінансового потенціалу. Обґрунтовано основні його характеристики. Виділено два напрями досліджень. Досліджено визначення що ґрунтуються на ресурсному підході та визначено його основні особливості. Розглянуто визначення, що основані на невикористаних можливостях підприємства та розкрито його провідні характеристики. Обґрунтовано подальші спрямування дослідження фінансового потенціалу у зазначених площинах досліджень. Фінансовий потенціал, що представлено як невикористані можливості та ресурсного підходу. Запропоновано ресурсно-результативний підхід до оцінки фінансового потенціалу підприємства та доведено його переваги.

Ключові слова: фінансовий потенціал, фінансові ресурси, невикористані можливості, власний капітал, запозичений капітал.

H. I. RZAEV, D. O. DRAHOCHYNSKA

Khmelnytskyi National University

ANALYTICAL REASONING FOR THE FINANCIAL POTENTIAL INVESTIGATION AREAS OF THE ENTERPRISE

Abstract – The article discusses the essence of financial potential and substantiates its main characteristics. The approaches based on resource potential have been investigated and its main features have been determined. Approaches based on unused possibilities of the enterprise and its main characteristics are disclosed. The direction of research of financial potential in the area of unused opportunities aimed at their increase is substantiated. The direction of the research of financial potential in the plane of the resource approach aimed at achieving the goal is substantiated. It is proposed to use a comprehensive resource-efficient approach to assessing the financial potential of the enterprise. The advantages of a resource-efficient approach and the prospects for its use have been proved. It is proposed to investigate the financial potential of financial reporting indicators. It is proved necessary to study the intensity of the dynamics of indicators of assets, equity, borrowed capital, income, expenses, financial results.

Key words: financial potential, financial resources, unused opportunities, own capital, borrowed capital.

Постановка проблеми. Функціонування господарюючих суб'єктів спрямована в першу чергу на досягнення максимальних результатів при мінімальних витратах ресурсів. Саме ресурси підприємства, їх будова, ефективність їх використання обумовлюють можливості функціонування підприємства та перспективи його подальшого розвитку.

Можливості підприємства формуються в першу чергу його потенціалом. Саме фінансові можливості господарюючих суб'єктів визначають перспективи їх діяльності та обумовлюють мету функціонування. Фінансовий потенціал є категорією, що акумулює в собі комплексні можливості, що формуються на власних та запозичених ресурсах діяльності підприємства. Саме фінансовий потенціал обумовлює перспективи фінансового стану підприємства, обумовлюють стан та перспективи використання власних та запозичених ресурсів підприємства, його активів. Крім того стан, структура та можливості використання фінансового потенціалу підприємства обумовлюють його фінансову стійкість, результативність діяльності, конкурентоспроможність і відповідно формує рівень його економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Останнім часом значно зросла зацікавленість сучасних науковців розумінням поняття “фінансовий потенціал” підприємства. Сутність потенціалу та проблеми його формування розглядає значна частина як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Зазначеним питанням присвячено роботи таких дослідників як В. Бикова, Е. Боровикова, О. Веретенникова, Н. Гнип, В. Ковальов, В. Кунцевич, В. Олексюк, Ю. Путятин, І. Рєпіна, П. Стецюк, М. Сторовойтов, Г. Ситник, П. Фомин, В. Шкромиди та ін. Сучасні дослідження ґрунтуються в основному на двох напрямках дослідження фінансового потенціалу, а саме: фінансовий потенціал через розуміння фінансових ресурсів та через невикористані можливості підприємства. Безумовно окреслені напрями є важливими, але при тому мають окремі недоліки, що обумовлюють виникнення певних дискусійних питань. Саме дискусійні питання, з одного боку ускладнюють розуміння сутності фінансового потенціалу, а з іншого створюють умови його узагальнення та конкретизації. Стан сучасних досліджень дав змогу виділити окремі проблеми та не вирішені питання, що утруднюють подальші аналітичні дослідження фінансового потенціалу, ускладнюють процес розробки оперативних управлінських рішень та погіршують процес їх прийняття. Окремі проблеми та недоліки щодо розуміння сутності фінансового потенціалу потребують розв'язання окремих спірних питань відповідно до стану вітчизняної економіки, потреб та перспектив її розвитку.

Формулювання цілі статті. Метою даної статті є дослідження існуючих теоретичних підходів до розуміння поняття “фінансовий потенціал” та аналітичне обґрунтування напрямів його дослідження та перспектив їх використання в економічному аналізі. Мета статті може бути досягнута шляхом виконання наступних завдань: дослідження теоретичних підходів до розуміння фінансового потенціалу підприємства

та визначення основних недоліків; узагальнення існуючих теоретичних підходів до поняття “фінансовий потенціал” підприємства та їх групування за напрямками досліджень; оцінка існуючих напрямів досліджень та обґрунтування перспектив їх використання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Функціонування сучасних підприємств та галузей промисловості відбувається за умов конкурентної боротьби. Розвиток ринкових відносин ґрунтується на зусиллях, спрямованих на стабільність розвитку підприємства та галузі, стійкість їх фінансового стану, що ґрунтується на ефективності використання потенціалу господарюючих суб’єктів фінансового ринку. Потреба комплексної оцінки рівня та перспектив розвитку як галузей, так і окремих господарюючих суб’єктів спрямувала подальші дослідження потенціалу підприємства в цілому та фінансового потенціалу як найбільш вагомої його складової.

Як відомо, саме поняття “потенціал” походить від латинського слова “potential”, що в перекладі означає “приховані можливості”. Водночас у широкому розумінні слова “потенціал” трактується як “засоби, запаси, джерела, які є в наявності і також можуть бути мобілізовані для досягнення певної мети, здійснення плану, вирішення якого-небудь завдання” [1]. Великий економічний словник трактує термін “потенціал” як “сукупність наявних засобів, можливостей в певній області...” [3]. Економічна енциклопедія представляє “потенціал” – як наявні в економічного суб’єкта ресурси, їх оптимальна структура та вміння раціонально використати їх для досягнення поставленої мети. Крім того в енциклопедії виділяється позичковий потенціал банківської системи, виробничий, експортний, інтелектуальний, інформаційний, природний потенціал [7]. У тлумачному словнику української мови “потенціал” розглядається як сукупність усіх наявних засобів, можливостей, продуктивних сил, що можуть бути використані у певній сфері, галузі, ділянці; запас чогонебудь, резерв; приховані здатності, сили якої-небудь діяльності, що можуть виявлятися за певних умов [5]. В сучасному економічному словнику, виділяється категорія “економічний потенціал”, який пояснюється як сукупна здатність країни, її галузей, підприємств здійснювати виробничо-економічну діяльність, випускати продукцію та товари, надавати послуги, задовольняти потреби населення, суспільні потреби, забезпечувати розвиток виробництва і споживання. Також наголошується, що економічний потенціал країни визначається її природними ресурсами, засобами виробництва, трудовим та науково-технічним потенціалом [15].

Отже, виходячи з викладеного матеріалу, можна зазначити, що в економічній науці існує декілька підходів до розуміння та використання сутності поняття “потенціал” [19], які узагальнені і представлені у сучасних дослідженнях, а саме: відповідно до ресурсного підходу, потенціал – це сукупність необхідних для функціонування або розвитку системи різних видів ресурсів; відповідно до факторного підходу, потенціал розглядають як систему матеріальних та трудових факторів, які забезпечують досягнення мети виробництва. Далі третій напрям дослідження фінансового потенціалу науковці розглядають як здатність комплексу ресурсів економічної системи виконувати перед нею поставлені завдання. По-іншому це можна сказати, що потенціал повинен відображати комплексне уявлення про єдність структури і функцій об’єкта, виявлення їх взаємозв’язку та поєднання [19].

В цілому доцільно узагальнити, що в економічній літературі, більш поширеним є підхід до розуміння сутності “потенціалу” як сукупності ресурсів і можливостей, які можуть бути зібрані для досягнення стратегічних організаційних цілей.

Розглянемо більш детально фінансовий потенціал, який є складовою потенціалу підприємства. Фінансовий потенціал є вагомою складовою, яка обумовлює не лише фінансові, а й стратегічні можливості самого підприємства. В більшості досліджень, що представлені сучасними дослідниками, фінансовий потенціал ототожнюють з фінансовими ресурсами [6]. Ці ресурси використовуються у виробничо-господарській діяльності і в подальшому вони приєднуються для фінансування певних стратегічних напрямів розвитку підприємства. Але все-таки, ці два поняття не є рівноцінними. Усе ж фінансові ресурси можна розглядати як частину фінансового потенціалу (грошові доходи і накопичення, отримані підприємством від використання ресурсів), а ось фінансовий потенціал потрібно розглядати іще і як здатність ресурсів приносити доходи підприємству в певний момент часу. Тобто у широкому розумінні доцільно вивчати фінансовий потенціал, ґрунтуючись на ресурсно-результативному підході, який і буде формувати подальші можливості підприємства.

У наукових дослідженнях до фінансового потенціалу включають як обсяг всіх фінансових ресурсів підприємства, так і можливість їх ефективного розподілу. У вузькому розумінні порівнюють фінансовий потенціал з потенційними фінансовими показниками виробництва, а в широкому – з відносинами, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату [20].

В економічній літературі існують різні підходи до розуміння сутності фінансового потенціалу. Оскільки найбільш поширеним є підхід, що ґрунтується на ресурсному підході, а саме на розумінні фінансового потенціалу, як сукупності фінансових ресурсів (див. табл. 1).

Аналіз запропонованих визначень дав змогу зауважити, що окремі визначення є дещо обмеженими та представляють фінансовий потенціал у вузькому його розумінні. Крім того важливо наголосити, що думки окремих авторів збігаються, окремі підходи при тому дублюються але не представлені комплексними площинами досліджень. Вважаємо за доцільне виокремити основні характеристики щодо існуючих підходів до поняття “фінансовий потенціал”, а саме: це сукупність накопичених, залучених та виникаючих у резуль-

таті господарської діяльності фінансових ресурсів; резерви фінансових ресурсів, які можуть бути використані за певних умов; це характеристика фінансового стану та фінансових можливостей підприємства.

Таблиця 1

Ресурсний підхід до визначення поняття “фінансовий потенціал” та його спрямування

Автор	Визначення поняття	Спрямування щодо використання
Е.А. Ісасєв [9]	... сукупність накопичених, залучених та виникаючих у результаті господарської діяльності фінансових ресурсів, що поступають у розпорядження економічних агентів, обумовлюючих досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку регіону	Досягнення стратегічних цілей; соціально-економічного розвитку регіону
В.В. Ковальов [10]	... характеристика фінансового стану та фінансових можливостей підприємства	Підвищення фінансових можливостей
В.О. Кунцевич [11, с. 123–124]	... здатність до оптимізації фінансової системи із залучення та використання фінансових ресурсів. Фінансовий потенціал розвитку підприємства – сукупність наявних фінансових ресурсів, можливостей системи щодо їхнього залучення та ефективного управління для досягнення тактичних цілей і стратегічної мети підприємства – максимізації вартості підприємства в довгостроковому періоді	Ефективне управління; досягнення тактичних цілей; досягнення стратегічної мети підприємства
С.В. Онишко [13, с. 67–68]	... фінансовий потенціал відображає не лише наявні фінансові ресурси, а й їхні резерви, котрі можуть бути використані за певних умов	Підвищення резервів використання
В. Свірський [16, с. 50]	... сукупність наявних та потенційних фінансових ресурсів, що можуть бути мобілізовані та реалізовані фінансовою системою за певних умов для забезпечення сталих темпів економічного зростання у визначений період часу	Забезпечення сталих темпів економічного зростання
П.А. Стецюк [17, с. 130]	... фінансовий потенціал за своєю сутністю є ширшим, ніж фінансові ресурси і включає в себе останні	Розширення фінансових можливостей
О.С. Федонін, І.М. Репіна, О.І. Олексюк [18, с. 169]	... обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства, що ними воно може розпоряджатися для здійснення поточних і перспективних витрат	Здійснення поточних і перспективних витрат
Економічний словник [21, с. 561]	... сукупність наявних грошових ресурсів держави, що можуть бути використані для вирішення певного завдання, у т.ч. ресурси, отримані шляхом перерозподілу із одних сфер використання в інші без переходу критичних меж, тобто без загрози руйнувань, розрухи у сферах, із яких вилучаються ресурси	Вирішення певного завдання

Важливим також є розглянути окремі спрямування щодо можливостей використання фінансового потенціалу. Так фінансовий потенціал розвитку підприємства (обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства) може використовуватись для: здійснення поточних і перспективних витрат; забезпечення сталих темпів економічного зростання у визначений період часу; ефективного управління для досягнення тактичних цілей; досягнення стратегічної мети підприємства – максимізації вартості підприємства в довгостроковому періоді та ін.

Наступним важливим напрямом дослідження поняття фінансовий потенціал є його дослідження як потенційних можливостей підприємства, що відповідно спрямовані на певний результат (див. табл. 2).

Аналіз існуючих теоретичних підходів до розуміння поняття “фінансовий потенціал” що орієнтований на фінансові можливості підприємства дав змогу виділити такі основні його характеристики: сукупність фінансових спроможностей і можливостей підприємства; характеристика фінансової незалежності підприємства; характеристика фінансової стійкості і кредитоспроможності; потенційні розміри доходів з урахуванням параметрів резервів, які не використовуються та ін.

Важливим кроком у дослідженні поняття є оцінка перспектив спрямувань фінансового потенціалу на рівні господарюючого суб'єкта, відповідно до дослідження результатів його діяльності. Узагальнення таблиці 2 дали змогу виділити наступні: на досягнення максимально можливого фінансового результату; на підтримку фінансової незалежності підприємства та оптимізацію фінансової стійкості і кредитоспроможності; на оптимізацію доходів та пошук невикористаних можливостей (резервів); на максимально ефективну реалізацію цілей та напрямів розвитку підприємства та ін.

Аналіз та узагальнення існуючих підходів до розуміння фінансового потенціалу дав змогу зазначити, що сучасні теоретичні підходи до зазначеного поняття є вирізнені, хоча окремі з них спрямовані, в кінцевому рахунку на певний результат, а в окремих випадках на подальший розвиток. Відносно ресурсного

підходу доцільно зауважити, що використання фінансових ресурсів на пряму пов'язане з кінцевими результатами діяльності підприємства, його показниками доходів, витрат, фінансових результатів.

Таблиця 2

**Підхід до визначення поняття “фінансовий потенціал”,
орієнтований на фінансові можливості підприємства та його спрямування**

Автор	Визначення поняття	Спрямування щодо використання
Ю. О. Путятин	... сукупність фінансових спроможностей і можливостей підприємства [14]	Розширення можливостей підприємства
П.А. Фомин, М.К. Старовойтов	... відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату. Також його можна визначити як “... характеристику фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості і кредитоспроможності” [20]	Досягнення максимально можливого фінансового результату; підтримку фінансової незалежності підприємства; оптимізацію фінансової стійкості і кредитоспроможності
Е.В. Боровикова	... потенційні розміри доходів з урахуванням параметрів резервів, які не використовуються, невдахованих надходжень і втрат у результаті впливу різних факторів ризику [4]	Пошук невикористаних можливостей (резервів)
А.С. Назаренко	... фінансові можливості підприємства, які формуються за наявності різного роду ресурсів під впливом оточення та внутрішньої структури підприємства та можуть бути реалізовані за допомогою діяльності персоналу та системи управління з метою досягнення максимально бажаного фінансового результату [12, с. 28]	Розширення можливостей підприємства; досягнення максимально можливого фінансового результату
В. Бикова	... рушійна сила, необхідна для переведення сконцентрованих на підприємстві ресурсів із статичного стану в динамічний, що забезпечує максимально ефективну реалізацію цілей та напрямів розвитку підприємства [2, с. 56]	Максимально ефективну реалізацію цілей та напрямів розвитку підприємства

Підхід, що орієнтований на перспективні невикористані можливості підприємства на пряму пов'язаний з резервами використання фінансових ресурсів, оскільки останні становлять невикористані можливості господарюючого суб'єкта. Відповідно до сказаного доцільно зауважити, що є доцільним досліджувати фінансовий потенціал у площині ресурсно-результативного підходу, який спрямований з одного боку на ефективність використання ресурсів та невикористаних можливостей, з іншого на результативність діяльності, яка на пряму залежить від ефективності використання ресурсів.

Висновки. Оскільки фінансовий потенціал є комплексним поняттям, що пов'язане з ефективністю використання ресурсів підприємства та результативністю його діяльності є необхідним розширити його дослідження через показники фінансової звітності та у тісному зв'язку з такими його характеристиками як стан активів та джерел їх формування, рівня ділової активності, стану балансової напруги та операційної безпеки. Є важливим досліджувати інтенсивність динаміки показників фінансової звітності, їх взаємозв'язок та взаємозалежність. Запропоноване дослідження доцільно проводити у розрізі оцінки інтенсивності динаміки: показників доходів, витрат та фінансових результатів; активів, власного та запозиченого капіталу; витрат, активів, доходів (виручки), фінансових результатів. Дослідження фінансового потенціалу за вказаними напрямками дозволить розширити можливості використання показників фінансової звітності і реалізувати комплексну оцінку результативності діяльності підприємства.

Дослідження фінансового потенціалу в контексті ресурсно-результативного підходу дасть змогу: підтримувати відповідний рівень ліквідності та фінансової стійкості підприємства через наявність достатнього обсягу власного капіталу за його складовими; забезпечити достатній рівень ефективності та результативності діяльності підприємства через характеристики його ділової активності та відповідні пропорції успішності; гарантувати високий рівень конкурентоспроможності через підтримку відповідного рівня балансової напруги та операційної безпеки господарюючого суб'єкта; забезпечити відповідну інформаційну підтримку для постійно діючої системи моніторингу стану фінансового потенціалу за умов нестабільної економіки та розробки оперативних управлінських рішень як на рівні підприємства, так і за його межами.

Література

1. Архангельский В. Н. Управление научно-техническим прогрессом в машиностроении / В. Н. Архангельский, Л. Е. Зиновьев. – Москва, 1983. – 120 с.
2. Бикова В. Г. Фінансово-економічний потенціал підприємств загальнодержавного значення – оцінка і управління / В. Г. Бикова // Фінанси України. – 2005. – № 6. – С. 56–61.

3. Большой экономический словарь / под ред. А. Н. Азрильяна. – 2-е изд., доп. и перераб. – Москва : Институт новой экономики, 1997. – 864 с.
4. Боровикова Е. В. Финансовый потенциал как комплексный показатель эффективности финансово-бюджетной политики / Е. В. Боровикова // Экономический анализ: теория и практика. – 2008. – № 18. – С. 25–28.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та СД) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ ; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2007. – 1736 с.
6. Евдокимов Ф. І Дослідження категорії економічний потенціал промислового підприємства / Ф. І. Евдокимов, О. В. Мізіна // Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. – 2004. – № 75. – 165 с.
7. Економічна енциклопедія / [за заг. ред. С. В. Мочерного]. – Київ : Академія, 2002. – Т. 3. – 952 с.
8. Иванова Т. Б. Методические подходы к оценке регионального финансового потенциала / Т. Б. Иванова, Р. А. Прокопенко // Фундаментальные исследования. – 2008. – № 1 – С. 155–157.
9. Исаев Э. А. Финансовый потенциал крупного экономического региона (концепция формирования и регулирования) : монография / Э. А. Исаев. – Москва : Экономика, 2007. – 206 с.
10. Ковалев В. В. Финансовый анализ: управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В. В. Ковалев. – Москва : Финансы и статистика, 1995. – 432 с.
11. Кунцевич В. О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки / В. О. Кунцевич // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 7 (37). – С. 123–130.
12. Назаренко А. С. Теоретичні підходи до визначення сутності економічної категорії “фінансовий потенціал” / А. С. Назаренко // Економіка. Фінанси. Право. – 2009. – № 8. – С. 22–29.
13. Онишко С. В. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку економіки / С. В. Онишко // Фінанси України. – 2003. – № 6. – С. 67–74.
14. Путянин Ю. О. Фінансовий механізм стратегічного управління розвитком підприємства : монографія / Ю. О. Путянин, О. І. Пушкар. – Харків : Основа, 1999. – 488 с.
15. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь / [сост. ред. и предисл. Б. А. Райзберга]. – 2-е изд., испр. – Москва : ИНФРА-М, 1999. – 479 с.
16. Свірський В. Фінансовий потенціал: теоретико-концептуальні засади / В. Свірський // Світ фінансів. – 2007. – № 4 (13). – С. 43–51.
17. Стецюк П. А. Економічна суть фінансових ресурсів / П. А. Стецюк // Фінанси України. – 2007. – № 9. – С. 129–143.
18. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібник / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. – 2-ге вид., без змін. – Київ : КНЕУ, 2006. – С. 168–195.
19. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібник / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. – Київ : КНЕУ, 2004. – 316 с.
20. Фомин П. А. Особенности оценки производственного пртенциала промышленнях предприятий: быблиотека экономиста: бизнес планирование, бюджет [Электронный ресурс] / П. А. Фомин, М. К. Старовойтов. – Режим доступа: www.cis2000.ru/1/37_1_1.shtml-81k
21. Экономический словарь / под ред. А. Н. Азрильяна. – Москва : Ин-т новой экэномики, 2007. – 561 с.

References

1. Arkhanshelskyi V. N. Upravlenye nauchno-tekhnicheskym prohressom v mashynostroenyy / V. N. Arkhanshelskyi, L. E. Zynovev. – M., 1983. – 120 s.
2. Bykova V. H. Finansovo-ekonomichnyi potentsial pidpriemstv zahalnodержavnoho znachennia – otsinka i upravlinnia / V. H. Bykova // Finansy Ukrainy. – 2005. – № 6. – S. 56–61.
3. Bolshoi ekonomicheskii slovar / pod red. A. N. Azrylyiana. – 2-e yzd., dop. y pererab. – M. : Ynstytut novoi ekonomyky, 1997. – 864 s.
4. Boryukova E. V. Fynansovyi potentsyal kak kompleksnyi pokazatel efektyvnosti fynansovo-biudzhethnoi polytyky // Ekonomicheskii analiz: teoriya y praktyka. – 2008. – № 18. – S. 25–28.
5. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod., dopov. ta SD) / uklad. i holov. red. V. T. Busel. – K.; Irpin: VTF “Perun”, 2007. – 1736 s.
6. Evdokimov F. I Doslidzhennia katehorii ekonomichnyi potentsial promysloвого pidpriemstva / F. I. Evdokimov, O. V. Mizina // Naukovi pratsi DonNTU. Serii: ekonomichna. – 2004. – № 75. – 165 s.
7. Ekonomichna entsyklopediia / za zah. red. S. V. Mochernoho. – K. : Akademiia, 2002. – T. 3. – 952 s.
8. Yvanova T. B. Metodicheskiye podkhody k otsenke rehyonalnogo fynansovoho potentsyala / T. B. Yvanova, R. A. Prokopenko // Fundamentalnye yssledovaniya. – 2008. – № 1. – S. 155–157.
9. Ysaev Э. А. Fynansovyi potentsyal krupnogo ekonomicheskoho rehyona (kontseptsyia formyrovaniya y rehulyrovaniya) : monohr. / Э. А. Ysaev. – M. : Ekonomyka, 2007. – 206 s.
10. Kovalev V. V. Fynansovyi analiz: upravlenye kapytalom. Vybory ynvestytsyi. Analiz otchetnosti / V. V. Kovalev. – M. : Fynansy y statystyka, 1995. – 432 s.
11. Kuntsevych V. O. Poniattia finansovoho potentsialu rozvytku pidpriemstva ta yoho otsinky / V. O. Kuntsevych // Aktualni problemy ekonomiky. – 2004. – № 7 (37). – S. 123–130.

12. Nazarenko A. S. Teoretychni pidkhody do vyznachennia sutnosti ekonomichnoi katehorii "finansovyi potentsial" / A. S. Nazarenko // *Ekonomika. Finansy. Pravo.* – 2009. – № 8. – S. 22–29.
13. Onyshko S. V. Finansovyi potentsial innovatsiinoho rozvytku ekonomiky / S. V. Onyshko // *Finansy Ukrainy.* – 2003. – № 6. – S. 67–74.
14. Putianyn Yu. O. Finansovyi mekhanizm stratehichnogo upravlinnia rozvytkom pidpriemstva : monohrafiia / Yu. O. Putianyn, O. I. Pushkar – Kh. – Osnova, 1999. – 488 s.
15. Raizberh B. A. Sovremennyy ekonomichesky slovar / [sost. red. y predysl. B. A. Raizberha]. – 2-e yzd., yspr. – M. : YNFRA-M, 1999. – 479 s.
16. Svirskiy V. finansovyi potentsial: teoretyko-kontseptualni zasady / V. Svirskiy // *Svit finansiv.* – 2007. – № 4 (13). – S. 43–51.
17. Stetsiuk P. A. Ekonomichna sut finansovykh resursiv / P. A. Stetsiuk // *Finansy Ukrainy.* – 2007. – № 9. – S. 129–143.
18. Fedonin O. S. Potentsial pidpriemstva : formuvannia ta otsinka : navch. posibnyk / O. S. Fedonin, I. M. Riepina, O. I. Oleksiuk. – 2-he vyd., bez zmin. – K. : KNEU, 2006. – S. 168–195.
19. Fedonin O. S. Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta otsinka : navch. posibnyk / O. S. Fedonin, I. M. Riepina, O. I. Oleksiuk. – K. : KNEU, 2004. – 316 s.
20. Fomyn P. A. Osobennosti otsenky proyzvodstvennogo prtenstsyala promyshlenniakh predpriiatyi : biblioteka ekonomysta : byznes planirovanye, biudzheth [Elektronnyy resurs] / P. A. Fomyn, M. K. Starovoitov. – Rezhym rostupa: www.cis2000.ru/1/37_1_1.shtml-81k
21. Ekonomichesky slovar / pod red. A. N. Azryliana. – M. : Yn-t novoi ekonomyky, 2007. – 561 s.

Надіслана/Written: 11.05.2017 р.
Надійшла/Received: 13.05.2017 р.
Рецензент: д.е.н., проф. О. О. Орлов